

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی، برنامه و سر فصل دروس

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

معارف اسلامی و حقوق

گرایش: حقوق خانواده

گروه علوم انسانی

مصوب ششصد و شانزدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۸۵/۱۱/۷

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته معارف اسلامی و حقوق

گرایش: حقوق خانواده

گروه: علوم انسانی

کمیته تخصصی: حقوق

رشته: معارف اسلامی و حقوق

گرایش: حقوق خانواده

دوره: کارشناسی ارشد ناپیوسته

کد رشته:

شورای عالی برنامه ریزی ششصد و شانزدهمین در جلسه مورخ ۱۳۸۵/۱۱/۷ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته معارف اسلامی و حقوق گرایش: حقوق خانواده که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تایید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می دارد:

ماده (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته معارف اسلامی و حقوق گرایش: حقوق خانواده از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تاسیس می شوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای گسترش آموزش می باشند.

ج: موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده (۲) این برنامه از تاریخ ۸۵/۱۱/۷ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.

ماده (۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته معارف اسلامی و حقوق گرایش حقوق خانواده در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رای صادره ششصد و شانزدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۸۵/۱۱/۷
درخصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته معارف اسلامی
و حقوق گرایش : حقوق خانواده

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته معارف اسلامی
و حقوق گرایش حقوق خانواده که از طرف گروه پیشنهاد شده بود، با
اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رای صادره ششصد و شانزدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۸۵/۱۱/۷ در
مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته معارف اسلامی و حقوق گرایش
حقوق خانواده صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر محمد مهدی زاهدی
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر رجبعلی برزوهی
دبیر شورای گسترش و برنامه ریزی

فصل اول: مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته معارف اسلامی و حقوق گرایش: حقوق خانواده

مقدمه

بحران هویت خانواده یکی از رویدادهای تلخی است که جامعه کنونی را به شدت مورد آسیب قرار داده است. از آنجا که اصیل ترین نیازهای آدمی در ظرف خانواده تامین می گردد، و سعادت و سلامت جامعه، تا حدود زیادی، به وضع خانواده و کیفیت روابط حقوقی و اخلاقی زوجین، والدین و فرزندان بستگی دارد، می بایست چاره ای اندیشید. در گذار از زندگی سنتی به مدرنیته هسته اصلی زندگی انسانها مورد تهدید قرار گرفته و متزلزل شده است به گونه ای که بسیاری از اندیشمندان جامعه بشری را به تعاملی منطقی فرا خوانده و سازمانهای بین المللی را به چاره جوئی وا داشته است. لیکن دوری از معنویت و التزام اخلاقی به ارزشهای انسان و خلاء حاکمیت اندیشه دینی و قانونگذاری الهی، چالش مذکور را با بن بست مواجه نموده است. بر این اساس براندیشمندان و ارباب تفکر به ویژه سیستم های آموزش دانشگاهی لازم است که در جهت تحکیم و تثبیت بنای خانواده کوشش نموده و با استمداد از خبرگان این عرصه جهت تامین این اهداف برنامه ریزی صحیحی بر پایه تفکرات دینی و هویت ملی ارائه نمایند. دانشگاه امام صادق (ع) واحد خواهران پس از ماهها تلاش و کار علمی و مشورت با صاحب نظران دانشگاهی و قضایی جهت تحقق اهداف مذکور برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته معارف اسلامی و حقوق گرایش حقوق خانواده را ارائه می نماید.

۱- ضرورت و اهمیت دوره

الف: از آنجا که در دوره کارشناسی رشته های حقوق و فقه و حقوق اسلامی دانشگاه زحمات فراوانی در جهت تعلیم و تربیت کارشناسان متعهد و متخصص کشیده می شود ولی قبل از به ثمر رسیده در جامعه را می شوند، ضرورت بستری علمی جهت تداوم این امر مقدس کاملاً احساس می شود. جذب سرمایه های انسانی حاصله و ارتقاء علمی آنان جهت رفع خلاهای علمی و عملی جامعه که به دلیل محدودیت ظرفیت قبولی کارشناسی ارشد و یا کم محتوا بودن بعضی رشته های موجود به هدر می روند. رشته معارف اسلامی و حقوق خانواده یک از رشته هایی است که می تواند با تربیت زنانی متعهد و اسلام شناس، مادران و همسرانی آشنا با مسایل اسلامی و پاسخگو به شبهات مطرح در این حوزه به جامعه اسلامی تحویل نماید. نیازی که علیرغم جدی بودن آن، هیچیک از رشته های موجود در سایر دانشگاهها نمی توانند آن را برطرف نمایند.

ب: خانواده به عنوان مهم ترین و پایدارترین تشکل و گروه اجتماعی نقش بسزایی در جامعه و توسعه آن به عهده دارد و شناخت دقیق حقوق و مسئولیتهای اعضای خانواده اسلامی از جمله مسائلی است که باید بیشتر مورد مطالعه قرار گرفته و در جهت تربیت برنامه ریزان و سیاستگذاران در این زمینه قدمهایی برداشته شود. و این مهم جز به دست کسانی که درد دین دارند ممکن نمی باشد.

ج: از سوی دیگر پرسشهای بسیاری نسبت به دیدگاههای اسلامی در این زمینه وجود دارد که دوره های تخصصی آموزشی، پژوهشی می تواند زمینه نقد و بررسی دیدگاههای منسوب به اسلام را فراهم ساخته و در حرکت به سوی برداشتهای نو و معتدل سودمند باشد. این مسئله برای این مرکز علمی که وجهه دینی آن غالب است ضرورت بیشتری دارد تا بتواند در کنترل پاره ای از افراطها و تفریطها موثر باشد.

۲- اهداف کلی دوره :

- درک دیدگاههای اسلام درباره خانواده بر پایه منابع اصیل در جهت تبیین مبانی اندیشه دینی و طرح نظام حقوقی اسلام
- دفاع از اسلام در برابر پرسشها و شبهات مطرح
- نقد و بررسی دیدگاههای منسوب به اسلام
- زمینه سازی برای تربیت نظریه پردازان و کارشناسان متعهد جهت سیاستگذاری مطلوب در سطوح مختلف برنامه ریزی کشور.

۲-۱ اهداف شناختی

آشنایی با مبانی اسلام در زمینه:

- هویت و جایگاه زن و مرد در نظام هستی (انسان شناسی)
- نظام اخلاقی و حقوقی خانواده
- حقوق و مسئولیتهای اعضای خانواده
- آشنایی به اندیشه های حقوقی معاصر در حوزه مسائل خانواده و مقایسه تطبیقی با اندیشه اسلامی
- آشنایی اجمالی با مبانی روانشناختی و جامعه شناسی مسائل خانواده
- آشنایی با مشکلات زنان و خانواده در دوران معاصر و راهکارهای مبارزه با آن
- آشنایی با نظریه سیستمی خانواده
- آشنایی با اهمیت جایگاه خانواده در نظام اسلامی

۲-۲ اهداف گرایشی :

- تقویت انگیزه و گرایشهای دانشجویان به شناسایی و حل مشکلات فقهی، حقوقی خانواده با توجه به بحرانهای موجود در خانواده معاصر
- تمایل به پیگیری و پاسخگویی به شبهات مطرح از طرف جریانهای مخالف اسلام
- تقویت تمایل به شناسایی خود و جایگاه خود در عالم به عنوان مخلوق و بنده پروردگار

۲-۳ اهداف مهارتی :

- توانایی پژوهش و تحقیق در مسائل زن و خانواده با نگرش و مطالعه عمیق اسلامی
- توانایی برنامه ریزی در مراکز مرتبط به عنوان صاحب نظر در حقوق و فقه اسلامی
- توانایی پاسخگویی به شبهات مطرح در عرصه جهانی
- توانایی فعالیت در عرصه تبلیغ و دفاع از حقوق خانواده مسلمان در مجامع بین المللی
- توانایی حل اشکالات قوانین موجود در دادگاهها و ارائه راهکار

۳- نقش و توانایی فارغ التحصیلان

۳-۱ دور نمای تحصیلی

از آنجا که سیاست وزارت علوم تأسیس رشته های جدید و میان رشته ای است در جهت راه اندازی این دوره ها و در ادامه تحصیل فارغ التحصیلان آن به طور قطع همکاری لازم را خواهد نمود. رشته های جدید در مقاطع بالاتر نیز نیاز به برنامه ریزی جدید دارد تا فارغ التحصیلان به اهداف این رشته دست یافته و بین راه رها نشوند، این هدف پس از چند دوره فارغ التحصیلی در این مقطع ممکن خواهد بود. امید داریم بتوانیم به صورت تخصصی تر مقطع دکتری این رشته را نیز طراحی کنیم.

۳-۲ دور نمای شغلی

- ۱- زمینه سازی برای تربیت محققان و پژوهشگرانی است که بتوانند در این حوزه و مسائل و شبهات مطرح را حل نموده و قوانینی که نیاز به اصلاح دارند را بررسی نمایند.
- ۲- به عنوان استاد و پژوهشگر جذب دانشگاه شده به تدریس و تحقیق بپردازند.
- ۳- به عنوان مشاور یا قاضی،... در مجتمع های قضایی خانواده مشغول به کار شوند که واحدهای کاربردی برای این هدف طراحی شده است.

۴- طول دوره :

دوره کارشناسی ارشد ناپيوسته حقوق خانواده حداقل شامل چهار نيمسال تحصیلی (دو سال) و حداکثر پنج نيم سال تحصیلی (پایان نامه) است و هر دانشجو موظف است ۳۲ واحد تخصصی (با احتساب واحدهای پایان نامه) و ۶ واحد پیش نیاز طبق برنامه تنظیمی بگذرانند و دانشجویان ملزم به گذراندن ۲ واحد اختیاری می باشند.

۵- شرایط ورود به دوره کارشناسی ارشد ناپيوسته حقوق خانواده

کسانی می توانند داوطلب ورود به دوره کارشناسی ارشد (ناپيوسته) شوند که دارای شرایط زیر باشند :

الف : دارا بودن گواهی نامه کارشناسی رشته حقوق یا فقه و مبانی حقوق اسلامی ، فقه و حقوق اسلامی (به شرط گذراندن واحدهای پیش نیاز) از داخل کشور یا معادل آن از کشورهای دیگر به تشخیص مراجع صلاحیتدار یا معادل حوزه .

ب : پذیرفته شدن در امتحان ورودی و مصاحبه علمی

۶- مواد امتحان ورودی دوره کارشناسی ارشد حقوق خانواده:

نام درس	ضریب
حقوق مدنی (اشخاص تا وصیت و ارث)	۳
آیین دادرسی مدنی و کیفری (دعاوی خانوادگی)	۲
آیین دادرسی کیفری	۱
متون فقهی	۳
متون حقوقی	۲
حقوق جزا	۲
اصول فقه	۲

فصل دوم: دروس رشته معارف اسلامی و حقوق؛ گرایش حقوق خانواده

الف: دروس پیش نیاز:

ردیف	نام درس	واحد	نظری	عملی	جمع	پیش نیاز
۱	خانواده در قرآن و سنت	۲	۴۸	-	۴۸	-
۲	مبانی حقوق خانواده در اسلام و غرب	۲	۴۸	-	۴۸	-
۳	مسائل حقوق خانواده در اسلام و غرب	۲	۳۲	-	۳۲	مبانی حقوق خانواده در اسلام و غرب
	جمع واحد	۶				

ب: واحدهای دروس اصلی و تخصصی رشته معارف اسلامی و حقوق گرایش حقوق خانواده

ردیف	نام درس	واحد	نظری	عملی	جمع	پیش نیاز
۱	اصول فقه (۱)	۲	۳۲	-	۳۲	-
۲	اصول فقه (۲)	۲	۳۲	-	۳۲	اصول فقه (۱)
۳	اصول فقه (۳)	۱	۳۲	-	۳۲	اصول فقه (۲)
۴	فقه خانواده (۱)	۲	۳۲	-	۳۲	-
۵	فقه خانواده (۲)	۲	۳۲	-	۳۲	فقه خانواده (۱)
۶	فقه خانواده (۳)	۱	۳۲	-	۳۲	فقه خانواده (۲)
۷	قواعد فقه	۱	۳۲	-	۳۲	-
۱۳	حقوق خانواده (۱)	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۴	حقوق خانواده (۲)	۲	۳۲	-	۳۲	حقوق خانواده (۱)
۱۶	حقوق تطبیقی خانواده	۲	۳۲	-	۳۲	حقوق خانواده (۱ و ۲)
۱۷	حقوق جزای خانواده	۱	۳۲	-	۳۲	-
۱۸	تعارض قوانین در دعاوی خانوادگی (داخلی و بین المللی)	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۹	آیین دادرسی مدنی (دعاوی خانوادگی)	۲	۳۲	-	۳۲	-
۲۰	جامعه شناسی خانواده	۱	۱۶	۱۶	۳۲	-
۲۱	تعلیم و تربیت در خانواده	۱	۳۲	-	۳۲	-
۲۲	متون حقوقی (عربی)	۱	۳۲	-	۳۲	-
۲۳	متون حقوقی (انگلیسی)	۱	۳۲	-	۳۲	-
۲۴	پایان نامه	۴	-	-	-	-
	جمع واحد	۳۰				

- دانشجویان موظفند برای دروس تخصصی این دوره یک کار تحقیقی ارائه دهند که به تشخیص استاد درصدی از نمره درس مربوطه را تشکیل می دهد.
- دروس یک واحدی در دو ساعت تدریس می شود.

ج: واحدهای دروس اختیاری رشته معارف اسلامی و حقوق گرایش حقوق خانواده:

ردیف	نام درس	واحد	نظری	عملی	جمع	پیش نیاز
۱	اجرای تصمیمات محاکم خانواده	۱	۳۲	-	۳۲	-
۲	آیین نگارش حقوقی	۱	۳۲	-	۳۲	-
۳	کارورزی	۱	-	۳۲	۳۲	-
۴	آسیب شناسی قوانین	۱	۳۲	-	۳۲	-
۵	حقوق بین الملل خانواده	۱	۳۲	-	۳۲	-
	جمع واحد	۵				

دانشجو با تشخیص گروه آموزشی ملزم به گذراندن ۲ واحد از دروس فوق می باشد.

خانواده در قرآن و سنت

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری - پیش نیاز

هدف:

۱. آشنایی با نگرش سیستمی نظام حقوقی، اخلاقی، توصیفی اسلام در حوزه خانواده و بررسی گزاره های مرتبط
۲. نقش خانواده در ثبات و تعالی جامعه رویکرد مقاصد و مصالح و حکمت و علت در بنای حقوق خانواده دینی
۳. ارائه الگوهای نمادین و کارآمد در عصر بحران هویت خانواده و نقد تحریفهای موجود در عرف

سرفصل دروس:

- الف) ساختار نظام جامع خانواده در اسلام
- ب) نظام تکوینی (توصیفی)، نظام ارزشی (اخلاقی)، تکلیفی (حقوقی)
- ج) اصول حاکم بر نظام خانواده (کرامت، تشاور و تراضی، معروف، لاجرح، لاضرر، احترام متقابل، سکونت، مودت و رحمت)
- د) تفسیر آیات و روایات مربوط به:

- ۱) آفرینش زن و مرد و هدف از خلقت انسان
- ۲) هدف از تشکیل خانواده و اهمیت آن
- ۳) اخلاق در خانواده و ارتباط آن با مباحث فقهی
- ۴) نقش زن و مرد در خانواده
- ۵) قیومیت مرد بر زن
- ۶) روابط عبادی، اعتقادی خانواده بر مبنای بندگی خداوند
- ۷) روابط انسانی زوجین بر مبنای کرامت، حریت و حیثیت
- ۸) روابط عاطفی بر مبنای عشق، مودت و رحمت
- ۹) روابط عقلانی بر مبنای تفاهم، تراضی و مشاوره
- ۱۰) روابط حقوقی بر مبنای عدالت و احسان
- ۱۱) روابط جنسی بر مبنای نیازها
- ۱۲) روابط اخلاقی بر مبنای ایثار، گذشت و عفو
- ز) نقد انحرافات عرفی موجود در جامعه با توجه به آیات، سیره و سنت

ه) نقش ائمه معصومین علیهم السلام در تعاملات خانواده به عنوان همسر، پدر و فرزند
و) اقسام روابط در خانواده و چهره مطلوب این روابط در قرآن، سیره و سنت و ارائه نمونه های عملی
از زندگی پیامبر و ائمه (ع)

منابع پیشنهادی:

۱. کتب تفسیری شیعه و اهل سنت
۲. کتب روایی
۳. کتب اندیشمندانی مانند شهید مطهری، آیه الله جوادی آملی، نظام جامع شخصیت زن در اسلام اثر محمد تقی سبحانی

مسائل حقوق خانواده در اسلام و غرب

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری-پیش‌نیاز

هدف: آشنایی با مسائل مطرح در حقوق خانواده در جهان اسلام و غرب، مقایسه آن دو و پاسخ به شبهات مطرح

سرفصل دروس:

آسیب شناسی مطالعات خانواده

پرداختن به شبهات مهم فکری، حقوقی، اجتماعی در محور خانواده

بررسی تطبیقی دیدگاه اسلام و غرب و تحولات دیدگاه جهانی در مسائل

(۱) حجاب

(۲) خواستگاری

(۳) مهر و نفقه

(۴) سرپرستی و مدیریت خانواده

(۵) ازدواج موقت

(۶) تعدد زوجات

(۷) ازدواج با اهل کتاب

(۸) طلاق

(۹) حضانت و ولایت

(۱۰) نشوز

(۱۱) ارث

(۱۲) دیه

منابع پیشنهادی:

بررسی مسائل تطبیقی حقوق خانواده از دکتر ابوالقاسم گرجی

کتاب روایی، تاریخی و تفسیری معتبر

کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان

کنوانسیون جهانی کودک

دیگر اسناد بین المللی مرتبط

مبانی حقوق خانواده در اسلام و غرب

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری - پیش نیاز

هدف: آشنایی با مبانی معرفتی، فلسفی مکاتب غربی و اسلام و تأثیر آن بر حقوق خانواده و توجه به رویکردهای متفاوت این دو

سرفصل دروس:

۱. مقایسه‌ی رویکردهای تئوریک غرب و اسلام در موضوع خانواده
۲. مبانی حقوق خانواده در مکاتب غربی و اسلام
۳. سیر تفحص و تکامل اندیشه فمینیسم و تأثیر این اندیشه بر خانواده
۴. آسیب شناسی و بحران اندیشه فمینیسم در دهه های اخیر
۵. ماهیت خانواده (اصالت فرد و اصالت جامعه) (طبیعی یا قراردادی بودن ساختار خانواده)
۶. فلسفه آفرینش زن و مرد (جنسیت)
۷. شخصیت انسانی زن
۸. تناسب محوری یا تشابه محوری
۹. فرهنگ سازی برای تثبیت جایگاه خانواده
۱۰. نگاهی کلی به فلسفه احکام خانواده
۱۱. بررسی تطبیقی میان دو جریان فکری (اسلام و غرب) و آثار آن در خانواده

منابع پیشنهادی:

۱. مبانی فلسفی فمینیسم از دکتر خسرو باقری
۲. جامعه شناسی خانواده در اسلام از حسین بستان
۳. نابرابری جنسی از حسین بستان
۴. فلسفه و اخلاقیه الزواج از محمد باقر صدر
۵. بررسی مسائل خانواده از ابوالقاسم گرجی
۶. نکاح و انحلال آن از مصطفی محقق داماد
۷. حکمه التشریح
۸. فلسفه القانون
۹. التشریح الاسلامی (مناهجه و مقاصده) از سید محمدتقی مدرسی

اصول فقه (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: -

هدف: کسب مهارت در مکانیزم کشف حکم با استفاده از قواعد و ادله شرعی لفظی

سرفصل دروس:

سیری در تطورات اندیشه اصولیین شیعه

اقسام ادله (ادله اجتهادی، ادله فقهاتی)

ادله اجتهادی (دلیل شرعی لفظی و غیر لفظی - دلیل عقلی)

دلیل شرعی لفظی (مباحث الفاظ - اوامر و نواهی - مفاهیم - عام و خاص - مطلق و مقید - مجمل و مبین)،

منابع پیشنهادی:

دروس فی علم الاصول (الحلقات): محمد باقر صدر

اصول فقه: فاضل لنکرانی

الرسائل الجدیده

راهکارهای اجرایی درس:

لازم است استاد مربوطه در هر جلسه نحوه کاربرد این ادله را در آیات، روایات و قوانین به دانشجویان

دهد و برای جلسه بعد از او بخواهد تمارینی در این زمینه به صورت کتبی یا شفاهی ارائه دهد.

اصول فقه (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: اصول فقه (۱)

هدف: کسب مهارت در مکانیزم کشف حکم با استفاده از ادله عقلی و اصول عملیه

سرفصل دروس:

ادله عقلی

غیر مستقلات عقلیه

مستقلات عقلیه

ادله فقاهتی: اصول عملیه (استصحاب، احتیاط)

منابع پیشنهادی:

دروس فی علم الاصول (الحلقات): محمد باقر صدر

تحریرات الاصول: سید مصطفی خمینی

حاشیه کفایه الاصول: آیه الله بروجردی

راهکارهای اجرایی درس:

استاد مناسب است مباحثی که در استنباط قوانین و حقوق خانواده استفاده بیشتری دارد را تدریس نماید.

لازم است استاد مربوطه در هر جلسه نحوه کاربرد و مکانیزم جمع بین ادله را در آیات، روایات و قوانین به دانشجویان دهد و برای جلسه بعد از او بخواهد تمارینی در این زمینه به صورت کتبی یا شفاهی ارائه دهد.

اصول فقه (۳)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

هدف: کسب مهارت در مکانیزم کشف حکم با استفاده از ادله فقهاتی و از طریق تحلیل و بررسی ادله

سرفصل دروس:

ادله فقهاتی: اصول عملیه (تخیر، برائت)

تعارض ادله: حکومت، ورود، تراحم، تعارض

منابع پیشنهادی:

دروس فی علم الاصول (الحلقات): محمد باقر صدر

تعادل و تراحم: امام خمینی

استصحاب: امام خمینی

کفایه الاصول: آخوند خراسانی

راهکارهای اجرایی درس:

لازم است استاد مربوطه در هر جلسه نحوه کاربرد و مکانیزم جمع بین ادله را در آیات، روایات و قوانین به دانشجویان دهد و برای جلسه بعد از او بخواهد تمارینی در این زمینه به صورت کتبی یا شفاهی ارائه دهد.

فقه خانواده (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

هدف: آشنایی با موضوعات، مبانی و ادله فقهی مبحث ازدواج و استفاده از آن برای حل معضلات قوانین مرتبط

سر فصل دروس:

باب نکاح

انعقاد نکاح، ماهیت عقد نکاح

شرایط صحت عقد نکاح (شروط ضمن عقد، اذن ولی در نکاح)

موانع نکاح (قرابت، رضاع، مصاهره، کفر، لعان.....)

آثار نکاح: روابط مالی زوجین (مهریه، نفقه و ارث)

عقد نکاح فضولی، وکالت در عقد

منابع پیشنهادی:

جامع المدارک فی شرح مختصر النافع: سید احمد خوانساری

مسالك الافهام: شهید ثانی، شرح لمعه: شهید ثانی،

مجمع الفائده و البرهان: مقدس اردبیلی،

مفتاح الکرامه: حسینی عاملی،

جواهر الکلام: نجفی

الشروط والتزامات التبعية فی العقود: خوئی

مناهج المتقین: ممقانی

راهکارهای اجرایی درس:

۱- استاد موظف است در تمام دروس فقهی ۱- چند مبحث مهم را انتخاب نموده و عمیق تر به آن پردازد.

۲- دانشجو را به منابع دیگر ارجاع دهد.

۳- با توجه به ادله ارائه شده در هر درس، نحوه استنباط و شیوه استناد مولف کتاب را برای دانشجویان

توضیح داده تا دانشجو مهارت بیشتری در استنباط احکام بدست آورد.

فقه خانواده (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: -

هدف: آشنایی با موضوعات، مبانی و ادله فقهی مباحث مربوط به طفل، فراق و جدایی در خانواده و استفاده از آن برای حل معضلات قوانین مرتبط و شیوه های استنباط فقیهان شیعه

سرفصل دروس:

احکام اولاد، احکام ولادت (رضاع، حضانت)، مسائل مستحدثه مربوطه از قبیل اهداء جنین، شبیه سازی

انحلال نکاح

۱-باب طلاق

شرایط مطلق و مطلقه، صیغه طلاق، اقسام طلاق، قواعد صلح، احکام محلل، احکام رجوع، احکام عده و شرایط آن، خلع، مبارات و مسائل مستحدثه مربوطه

۲-فسخ: مفهوم و ماهیت آن

۳- انفساخ: مفهوم و ماهیت آن

منابع پیشنهادی:

جامع المدارک فی شرح مختصر النافع: سید احمد خوانساری

مسالك الافهام: شهید ثانی

شرح لمعه: شهید ثانی

مجمع الفائده و البرهان: مقدس اردبیلی

مفتاح الکرامه: حسینی عاملی

جواهر الکلام: نجفی

ملحقات العروه الوثقی (بحث عدد)

راهکارهای اجرایی درس:

۱- استاد موظف است در تمام دروس فقهی ۱- چند مبحث مهم را انتخاب نموده و عمیق تر به آن بپردازد.

۲- دانشجو را به منابع دیگر ارجاع دهد.

۳- با توجه به ادله ارائه شده در هر درس، نحوه استنباط مولف کتاب را برای دانشجویان توضیح داده تا

دانشجو مهارت بیشتری در استنباط احکام بدست آورد.

فقه خانواده (۳)

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: -

هدف: آشنایی با موضوعات، مبانی و ادله فقهی مباحث جزایی خانواده و استفاده از آن برای حل معضلات قوانین مرتبط

سرفصل دروس:

۱- جرایم: مربوط به روابط بین زوجین از قبیل

- همبستری زوجه با اجنبی

- کامیابی به عنف

ازدواج زن شوهردار با دیگری

ازدواج با دختر غیر بالغ بدون اذن ولی

ازدواج با دختر باکره بدون اذن ولی

تدلیس و فریب در ازدواج

- ترک انفاق

- سرقت زوجین از اموال یکدیگر

- روابط ربوی بین زوجین

۲- جرایم مربوط به روابط والدین و فرزندان

- قتل فرزند توسط پدر یا مادر

- تنبیه فرزند از سوی والدین

- رها کردن کودک

- ترک انفاق کودک

- مرگ یا آسیب بدنی ناشی از عدم شیر دادن کودک

- سقط جنین

- جرایم مالی پدر نسبت به اموال فرزند

- جرائم مربوط به حضانت و ولایت کودک

۳- جرایم مربوط به روابط نسبی افراد

- زنا با محارم

- فراری دادن یا مخفی کردن متهم یا بزهکار

۴- عاقله (اقرای نسبی ابوینی یا ابی)

منابع پیشنهادی:

تکمله المنهاج: ایه الله ابوالقاسم خویی

مسالك الافهام: شهید ثانی

شرح لمعه: شهید ثانی

راهکارهای اجرایی درس:

۱- استاد موظف است در تمام دروس فقهی ۱- چند مبحث مهم را انتخاب نموده و عمیق تر به آن پردازد

۲- دانشجو را به منابع دیگر ارجاع دهد.

۳- با توجه به ادله ارائه شده در هر درس، نحوه استنباط مولف کتاب را برای دانشجویان توضیح داده تا

دانشجو مهارت بیشتری در استنباط احکام بدست آورد.

قواعد فقه

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: -

هدف: آشنایی با شیوه های راهبردی قواعد و تاثیر آن در سیستم فقهی - حقوقی خانواده

سرفصل دروس:

- ۱) مفهوم قاعده و موقعیت آن در اجتهاد مبتنی بر فقه حکومتی
- ۲) تاریخ تدوین قواعد فقهی
- ۳) تفاوت قاعده فقهی با قاعده های اصولی و نظریه فقهی و ضابطه فقهی
- ۴) اقسام قواعد، شیوه های ظهور و استخراج
- ۵) کاربرد قواعد مرتبط با فقه خانواده با رویکرد حقوق خانواده از قبیل:
 - ۱-۵) قاعده احسان در روابط مربوط به والدین و فرزندان، زوجین (ما علی المحسنین من سییل)
 - ۲-۵) قاعده لا ضرر
 - ۳-۵) قاعده لا حرج
 - ۴-۵) قاعده امکان
 - ۵-۵) قاعده حرمت اعانت بر اثم و عدوان
 - ۶-۵) قاعده ولایت حاکم بر ممتنع
 - ۷-۵) قاعده فراش
 - ۸-۵) قاعده عدالت

منابع پیشنهادی:

- القواعد الفقهیه: سید حسن بجنوردی
القواعد و الفوائد: شهید ثانی
عوائد الایام: نراقی
القواعد الفقهیه: مکارم شیرازی
قواعد فقه: محقق داماد

راهکارهای اجرایی درس:

قواعد با توجه به مباحث خانواده و کاربرد آن در این حوزه تدریس شود.
با توجه به قاعده مربوطه از کتب مختلف قواعد می توان استفاده نمود.

حقوق خانواده (۱)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: --

هدف: آشنایی با کلیاتی در باب خانواده، نکاح و آثار ناشی از آن

سرفصل دروس:

کلیات: اهمیت و تحول نهاد خانواده

مقدمات عقد نکاح (خواستگاری و نامزدی)

انعقاد نکاح: ماهیت عقد نکاح

شرایط صحت عقد نکاح (شروط ضمن عقد، اذن ولی در نکاح دختر باکره)

موانع نکاح (قربت، کفر، لعان، منع ازدواج در اثر عمل شنیع، خارجی بودن و ...)

آثار نکاح: روابط مالی زوجین (مهریه، نفقه، جهیزیه، شیربها و ارث)

روابط غیر مالی زوجین (حسن معاشرت، معاضدت در تشییدمبانی خانواده و تربیت فرزندان، ریاست

شوهر، تمکین و منع اشتغال زوجه)

منابع پیشنهادی:

۱) حقوق مدنی (خانواده) جلد ۱: دکتر ناصر کاتوزیان

۲) حقوق خانواده: دکتر سید حسین صفایی و سید اسد... امامی

۳) بررسی فقهی و حقوقی خانواده: دکتر محقق داماد

۴) حقوق خانواده: دکتر محمد جعفر جعفری لنگرودی

۵) حقوق مدنی: دکتر سید حسن امامی جلد سوم

۶) نظریه شروط در حقوق اسلامی: دکتر محقق داماد

راهکارهای اجرایی درس:

استاد موظف است: ۱) به یک منبع اکتفا نکند و دانشجو را به منابع دیگر ارجاع دهد.

۲) در برخی مباحث مثل خواستگاری، نامزدی، شیربها و جهیزیه به عرف موجود و تطبیق آن به قانون پردازد.

۳) با توجه به اصلاحاتی که در دو دهه اخیر در مباحث خانواده شده سیر تحولی قانون را نیز مدنظر قرار داده و به مقایسه پردازد.

- ۴) به مشکلات اجرایی در استنباط صحیح از قانون و ابهاماتی که منجر به رویه‌ها می‌شود نیز پردازد.
- ۵) در صورت عدم صراحت قانون یا وجود ابهام، خلاء یا تعارض در آن، با استفاده از منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر و اصول حقوقی که مغایر با شرع نباشد، قضیه را طرح کند.
- ۶) چند مبحث مهم را انتخاب نموده و عمیق‌تر به آن پردازد.
- ۷) در بعضی از جلسات نمونه‌ای از پرونده‌ها و دادخواست‌های مرتبط را مطرح نماید.

حقوق خانواده (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: حقوق خانواده ۱

هدف: آشنایی با جهات انحلال عقد نکاح (دایم و موقت) و عده و قواعد حقوقی حاکم بر روابط والدین و فرزندان و راهکارهای قانونی حمایت از کودک در نهاد خانواده.

سرفصل دروس:

۱) جهات انحلال نکاح:

۱-۱) فسخ (ماهیت فسخ، جهات فسخ، اعمال حق فسخ، آثار فسخ)

۱-۲) انفساخ (مفهوم، جهات انفساخ شامل ارتداد، فوت، لعان، اسلام)

۱-۳) طلاق: مفهوم و ماهیت حقوقی طلاق

شرایط صحت طلاق، انواع طلاق و آثار طلاق

موجبات طلاق (به درخواست شوهر، به درخواست زن و توافقی)

۱-۴) بذل و انقضای مدت

۲) آثار انحلال

۱-۲) آثار مالی

۲-۲) آثار غیر مالی (عده و ...)

۳) کلیات (تعاریف، اهمیت دوران کودکی و ...)

۴) نسب (انواع نسب، اثبات نسب، اهدای جنین)

۵) روابط والدین و فرزندان (حضانت، ولایت، قیمومیت، انفاق، فرزند خواندگی،)

منابع پیشنهادی:

اصلی:

۱) حقوق مدنی (خانواده) جلد ۱ و ۲: دکتر ناصر کاتوزیان

۲) حقوق خانواده: دکتر سید حسین صفایی

۳) بررسی فقهی، حقوقی خانواده: دکتر محقق داماد

۴) حقوق خانواده: دکتر محمد جعفر جعفری لنگرودی

۵) حقوق مدنی: دکتر سید حسن امامی

۶) کنوانسیون حقوق کودک

فرعی:

- ۱) اسناد ارشادی بین المللی مربوط به حقوق کودک مانند اصول راهبرد ریاض، مقررات، اعلامیه جهانی حقوق کودک
- ۲) باروریهای مصنوعی واهدای جنین
- ۳) منشور حقوق الطفل از سازمان کنفرانس اسلامی

راهکارهای اجرایی درس:

- ۱) استاد موظف است: ۱) به یک منبع اکتفا نکند و دانشجو را به منابع متعدد ارجاع دهد.
- ۲) به سیر تحولی قانون (قانون مدنی، قانون حمایت خانواده، قانون تشکیل دادگاه مدنی خاص مصوب ۱۳۵۸، قانون اصلاح مقررات مربوط به طلاق مصوب ۱۳۷۱ و.....) توجه کند.
- ۳) به ابهامات مندرج در قانون و رویه ها و استنباطهای متعارض برخاسته از آن توجه کند.
- ۴) در صورت عدم صراحت قانون یا وجود ابهام، خلاء یا تعارض در آن، با استفاده از منابع معتبر و فتاوی و اصول حقوقی قضیه را طرح کند.
- ۵) چند مبحث مهم را انتخاب نموده و عمیق تر به آن پردازد.
- ۶) در بعضی از جلسات نمونه ای از پرونده ها و دادخواستهای مرتبط را مطرح نماید.

حقوق تطبیقی خانواده

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: حقوق خانواده ۲

هدف: آشنایی با قوانین دیگر کشورها و مذاهب اسلامی به صورت استدلالی جهت ارائه راهکارهای جدید در حقوق و قوانین خانواده در ایران

سرفصل دروس:

۱) حقوق و قوانین خانواده در کشورهای اسلامی و مبانی آن

۲) حقوق و قوانین خانواده در کشورهای غیر اسلامی و مبانی آن

منابع پیشنهادی:

اصلی:

بررسی تطبیقی حقوق خانواده از دکتر سید حسن صفایی، اسدالله امامی، برخی نویسندگان زیر نظر

سید ابوالقاسم گرجی

حقوق تطبیقی از دکتر محمود عرفانی (بخش بررسی تطبیقی طلاق)

فرعی:

الفقه المقارن بالاحوال الشخصیه از بدران ابوالعینین بدران

الفقه المقارن از عبدالفتاح بکاره

الفقه الاسلامی و ادله از وهبه الزحیلی

Encyclopedia of Law

راهکارهای اجرایی درس:

۱- استاد باید روش کار در حقوق تطبیقی را به دانشجویان بیاموزد.

۲- استاد مناسب است حداقل یک کشور اسلامی که قوانین آن با حقوق اسلامی بیشترین تطبیق را

داشته و حقوق یکی از کشورهای غربی که کمترین تمایل را داشته باشد و هم چنین یک کشور لائیک

مثل فرانسه، یک کشور کمونیست مثل چین و یک کشور دارای آموزه های مذهبی مسیحی را مورد

بررسی قرار دهد.

حقوق جزای خانواده

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: -

هدف: آشنایی با موضوعات و ادله حقوقی مباحث جزایی خانواده

سرفصل دروس:

جرائم علیه حقوق و تکالیف زوجین

جرایم مربوط به روابط والدین و فرزندان

جرایم مربوط به روابط نسبی افراد

منابع پیشنهادی:

منابع اصلی:

۱. حقوق جزای اختصاصی، حسین میر محمد صادقی

۲. حقوق جزای اختصاصی، ایرج گلدوزیان

۳. حقوق جزای اختصاصی، محمد هادی صادقی

راهکارهای اجرایی درس:

تعارض قوانین در دعاوی خانوادگی (داخلی و بین المللی)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: -

هدف: آشنایی با چگونگی شناسایی قانون حاکم بر حقوق بین الملل، ایرانیان غیر شیعه و اقلیتهای مذهبی در دعاوی خانواده

سرفصل دروس:

(۱) کلیاتی در باب تعارض قوانین

(۱-۱) اسباب و مبانی تعارض قوانین (اختلاف در تابعیت زوجین، اختلاف در دین و مذهب

زوجین)

(۱-۲) آثار تعارض

(۱-۳) ارتباط تعارض قوانین با تعارض دادگاهها

(۱-۴) ارتباط سیستمهای حل تعارض

(۱-۵) موانع اجرایی قانون خارجی

(۲) مفهوم و گستره احوال شخصیه

(۲-۱) تعارض در قوانین احوال شخصیه ایرانیان خارج از کشور

(۲-۲) تعارض در قوانین احوال شخصیه بیگانگان در ایران

(۲-۳) تعارض در قوانین احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه یا غیر مسلمان

منابع پیشنهادی:

اصلی:

قوانین و مصوبات مربوطه از جمله قانون مدنی، قانون اساسی، قانون اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه، قانون حمایت خانواده و

فرعی:

حقوق بین الملل خصوصی و تعارض قوانین دکتر نجادعلی الماسی

حقوق بین الملل خصوصی دکتر سلجوقی

راهکارهای اجرایی درس:

استاد باید در هر مبحث با ارائه مثالهایی به روشن شدن بحث کمک کند.

آئین دادرسی مدنی (دعاوی خانوادگی)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: -

هدف: آشنایی با ضرورت آئین دادرسی ویژه خانواده و چگونگی اجرای قواعد عام آئین دادرسی در دعاوی خانوادگی

سرفصل دروس:

(۱) تعریف و مفهوم آئین دادرسی

(۲) اهمیت و ویژگیهای آئین دادرسی مربوط به خانواده

(۳) مراجع رسیدگی در دعاوی خانوادگی و حوزه صلاحیت آنها (دادگاههای اختصاصی، شورای حل اختلاف، انواع صلاحیت و غیره)

- دعاوی خانوادگی در صلاحیت دادگاه خانواده و رفع اختلاف در صلاحیت

ساختار محاکم خانواده (تشکیلات دادگاه خانواده، ویژگیهای قاضی، نحوه رسیدگی در محاکم خانواده شامل دادرسی نخستین، تجدید نظر خواهی، فرجام خواهی)

منابع پیشنهادی:

اصلی: قوانین مربوطه

فرعی:

(۱) آیین دادرسی مدنی: دکتر شمس

(۲) آیین دادرسی مدنی: دکتر مدنی

(۳) آیین دادرسی مدنی: دکتر واحدی

راهکارهای اجرایی درس:

(۱) توضیح شیوه های مرتبط با دعاوی خانوادگی و قوانین استثنایی که بر قانون آئین دادرسی مدنی در امور خانواده وارد می شود.

(۲) اگر چه بسیاری از سرفصلها با دعاوی حقوقی مشترک است اما استاد پس از روشن نمودن مفاهیم هر مبحث به طور اختصار باید به چگونگی اعمال هر یک در حوزه دعاوی خانوادگی بپردازد.

جامعه‌شناسی خانواده

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز:

هدف: آشنایی با نظریه‌های مختلف جامعه‌شناسان در خصوص خانواده، روابط اعضای خانواده و رابطه جامعه و خانواده

سرفصل دروس:

تاریخ خانواده

روشهای مطالعه در جامعه‌شناسی خانواده (روشها و مکاتب جامعه‌شناسی، روشهای مردم‌شناسی، روشهای اقتصادی، روشهای آماری)

همسرگزینی (تعریف ازدواج، انواع آن در درون گروه و بیرون گروه، شرایط انتخاب همسر) شرایط اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، جغرافیایی، همسرگزینی در فرهنگهای مختلف)

باروری (عوامل فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی موثر در باروری)، برنامه‌تنظیم خانواده

گونه‌های خانواده (هسته‌ای، گسترده، تک‌والدینی و ...) نقاط ضعف و قوت هر یک، نظرات جامعه‌شناس در باره آن، تحول در مفهوم خانواده به جوامع مختلف امروزی و اثرات اجتماعی آن (مردم‌شناسی خانواده)

ارتباط خانواده و جامعه

اشتغال اعضای خانوادگی و تاثیر آن بر خانواده

تقابل وظایف خانوادگی و وظایف اجتماعی

خویشاوندی و انواع آن از نظر جامعه‌شناسان

از هم‌گسیختگی خانواده، انواع جدایی (طلاق، مرگ، مهاجرت)

منابع پیشنهادی:

جامعه‌شناسی خانواده با تاکید بر نقش، ساختار و کارکرد خانواده: شهلا اعزازی

جامعه‌شناسی زنان و خانواده: محمد تقی شیخ

تعلیم و تربیت خانواده

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: -

هدف:

- توضیح و کاربرد الگوهای مختلف خانواده و نقش والدین در تربیت فرزندان
- شناخت اصول و قوانین حاکم بر رشد فرزندان و تعلیم و تربیت آنها در دوره های مختلف (جنینی، خردسالی، دبستانی و نوجوانی)
- روش ها و راهبردهای تربیتی از دیدگاه متخصصان تعلیم و تربیت با نگرشی بر منابع اسلامی
- شناخت سیره تربیتی پیامبر (ص) و ائمه اطهار (ع) در زمینه تعلیم و تربیت خانواده
- تقویت توانایی در زمینه مهارت های ارتباطی در سطوح مختلف روابط زوجین و روابط والدین و فرزندان
- شناخت عوامل و موانع تأثیرگذار بر روابط و عملکرد اعضای خانواده

سرفصل دروس:

۱. مفهوم و فلسفه تعلیم و تربیت
 ۲. تعلیم و تربیت در خانواده از دیدگاه اسلام
 ۳. تعلیم و تربیت در خانواده از دیدگاه روانشناسان و علمای اسلامی
 ۴. اهداف و انگیزه های تشکیل خانواده
 ۵. عناصر تشکیل دهنده خانواده و ویژگی های روانشناختی هر یک
 ۶. الگوها و سبک های ارتباطی خانواده و قوانین و قواعد حاکم بر آن
 ۷. شناخت تفاوت های زن و مرد
 ۸. حقوق و وظایف متقابل همسران
 ۹. روابط والدین و فرزندان
 ۱۰. راهکارهای حل تعارض و مدیریت بحران در خانواده
 ۱۱. عوامل مؤثر در تربیت
- محیط تربیتی:

- خانه و خانواده
- مدرسه
- اجتماع

۱۲. جنبه های مختلف تربیت در خانواده (جسمانی، عاطفی - اجتماعی، شناختی - عقلانی، اخلاقی)

۱۳. سیره پیامبر (ص) و تمهیدات تربیتی اهل بیت (ع) و بزرگان دین در دوره های مختلف رشد

۱۴. تفاوت های فردی در تعلیم و تربیت

۱۵. نقش تفاوت های جنسیتی در به کارگیری روش های تربیتی در خانواده

منابع پیشنهادی :

جامعه و تعلیم و تربیت؛ مبانی تربیت جدید. علی شریعتمداری

تربیه و التعلیم فی الاسلام. علی شریعتمداری

نگاهی دوباره به تعلیم و تربیت اسلامی. خسرو باقری

خانواده در اسلام. حسین مظاهری

خانواده در قرآن. احمد بهشتی

روانشناسی خانواده. بهروز حسن بیگلو

خانواده های متعادل (آناتومی خانواده). محمدرضا شرفی

متون حقوقی (عربی)

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

هدف: کسب مهارت ترجمه متون حقوقی از زبان عربی و استفاده در کارهای تحقیقاتی

سرفصل دروس:

مباحث مرتبط با نکاح و انحلال آن

منابع پیشنهادی:

کتاب احوال شخصیه به زبان عربی مانند:

الاحوال الشخصیه فی الشریعه الاسلامیه از محمد محی الدین عبدالحمید

علاقات الاسدیه فی الاسلام از محمد السلام ابوالفیل

راهکارهای اجرایی درس:

استاد به اختیار خود یکی از مباحث را انتخاب کند.

استاد مناسب است ترجمه متون را به عهده دانشجویان گذارده و روش ترجمه را به دانشجویان آموزش دهد.

متون حقوقی (انگلیسی)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

هدف: کسب مهارت ترجمه متون حقوقی از زبان انگلیسی و استفاده در کارهای تحقیقاتی

سرفصل دروس:

مباحث مرتبط با نکاح و انحلال آن

منابع پیشنهادی:

کتابهایی پیرامون موضوع Family law مانند

Family law بخش Encyclopedia of law

راهکارهای اجرایی درس:

استاد به اختیار خود یکی از مباحث را انتخاب کند.

استاد مناسب است ترجمه متون را به عهده دانشجویان گذارده و روش ترجمه را به دانشجویان آموزش

دهد.

آسیب شناسی قوانین

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری (اختیاری)

پیش نیاز: حقوق خانواده (۱،۲)

هدف: آشنایی با جایگاه، کاربرد، آثار و ویژگیهای قانون در خانواده و تأثیر قوانین جاری در حوزه خانواده در تشکیل و تحکیم آن

سرفصل دروس:

(۱) کلیاتی در باب قوانین خانواده

(۱-۱) قانون (تعریف، مفهوم و ضرورت وجودی آن)

(۱-۲) قانون خانواده، جایگاه و ویژگیهای ضروری قوانین خانواده شامل قابلیت انعطاف، ارشادی

بودن، و غیره

(۲) تأثیر قوانین جاری مربوط به خانواده در تشکیل و تحکیم آن

(۲-۱) قوانین حاکم بر انعقاد نکاح

(۲-۲) قوانین حاکم بر دوران زوجیت (بین زوجین و فرزندان)

(۳) قوانین حاکم بر روابط افراد خانواده حین انحلال نکاح (طلاق، فسخ نکاح، انقضاء و بذل مدت)

(۴) قوانین حاکم بر روابط افراد خانواده پس از انحلال نکاح (حضانة و ولایت فرزندان، ارث، عده)

منابع پیشنهادی:

اصلی:

قوانین مربوطه و پیشنهادات، اصلاحی ارائه شده از سوی مراجع مختلف از جمله شورای عالی توسعه

قوه قضائیه، مرکز پژوهشهای مجلس، مرکز امور مشارکت زنان و خانواده)

فرعی:

حقوق مدنی: دکتر امامی

حقوق خانواده: دکتر صفایی

حقوق زن: دکتر مهرپور

بررسی فقهی حقوقی خانواده: دکتر محقق داماد

حقوق خانواده: دکتر کاتوزیان

راهکارهای اجرایی درس:

استاد در هر قسمت:

ضمن بیان قانون موجود ایرادات وارد بر آن را در مرحله اجرا مورد توجه قرار دهد.

ضمن ارائه پیشنهاد اصلاحی از دانشجو بخواهد پیشنهادات خود را بیان نماید.

حتی المقدور با استفاده از کارشناسان اجرایی (قضات محاکم خانواده) در برخی جلسات درس به ملموس نمودن درس کمک کند.

با ارائه آراء صادره، بررسی تشتت رویه ها، در مرحله صدور حکم و اجراء آن به تفهیم آسیبها پردازد بامکلف نمودن دانشجو به ارائه تحقیقات میدانی در حوزه های مورد بحث دانشجو را به سمت آسیب شناسی قوانین خانواده سوق دهد.

باید برپویا بودن این واحد و عدم کفایت مباحث ارائه شده در کلاس تاکید نماید تا بدینوسیله دانشجو را تشویق به تحقیق و پژوهش در قوانین خانواده به منظور شناخت این آسیبها نماید.

حقوق بین الملل خانواده

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری (اختیاری)

پیش نیاز: -

هدف: آشنایی با جایگاه خانواده در اسناد بین الملل

سرفصل دروس:

۱. کلیاتی در باب اسناد بین المللی حقوق بشر شامل ماهیت، انواع (ارشادی و الزامی)، ضمانت اجرا و چگونگی ورود آن به سیستم داخلی کشورها و ...
۲. بررسی اسناد بین المللی مرتبط با خانواده شامل:
 - ۲-۱) بخشی از میثاق بین المللی حقوق اقتصادی-اجتماعی و فرهنگی مواد ۱۰ و ...
 - ۲-۲) بخشی از میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی (مواد ۲۳، ۲۴ و ...)
 - ۲-۳) اعلامیه حقوق کودک
 - ۲-۴) کنوانسیون حقوق کودک
 - ۲-۵) برخی از اسناد هشتمین کنگره سازمان ملل برای پیشگیری از جرایم شامل خشونت در خانواده، رهنمودهای ریاض و ...
 - ۲-۶) کنوانسیون رفع کلیه تبعیضات علیه زنان

منبع پیشنهادی:

اسناد بین المللی حقوق بشر. اردشیر امیر ارجمند

راهکار اجرایی درس:

استاد باید در کلیه اسناد حقوق بشر به مبحث خانواده یا جایگاه زن و کودک در خانواده توجه نماید.